

Spis treści

Wstęp	7
-------------	---

Rozdział I

O tożsamości – filozoficzne wprowadzenie	13
---	-----------

1. Korzenie idei tożsamości	13
2. „Tożsamość człowieka” – uwagi terminologiczne	17
3. Narodziny filozofii podmiotowości	18
4. Odśłony tożsamości nowożytnej	21
4.1. W stronę tożsamości osobowej	21
4.2. Jaki podmiot? Tożsamość <i>ipse</i> i tożsamość <i>idem</i>	28
4.3. Współczesne spory o kryteria tożsamości osobowej	32
4.4. Badanie siebie i tożsamość	38
5. Podsumowanie	48

Rozdział II

Skąd tożsamość? Przyczyny problematyzacji tożsamości współcześnie	51
--	-----------

1. Geneza badań nad tożsamością w naukach społecznych	51
2. Przyczyny problematyzacji tożsamości współcześnie	54
3. Nowoczesne <i>self</i> i jego przeobrażenia	56
3.1. Korzenie nowoczesnego <i>self</i>	56
3.2. Odkrycie nieświadomości a podmiotowość nowoczesna	59
3.3. Pragmatyczna koncepcja jaźni a podmiotowość nowoczesna	61
4. Nowoczesność i tożsamość	68
5. Tożsamość w społeczeństwie informacyjnym (sieci)	75
6. „Poza tożsamość” – perspektywa ponowoczesna	84
7. Podsumowanie	88

Rozdział III

Pojęcie „tożsamość” w naukach społecznych – próba dookreślenia	89
---	-----------

1. Wieloznaczność pojęcia „tożsamość” w naukach społecznych	89
2. Wymiary pojęcia „tożsamość” w naukach społecznych i jego odmiany	95
3. Podsumowanie	105

Rozdział IV

Tożsamość narodowa, naród, nacjonalizm	107
1. Tożsamość narodowa – wprowadzenie	107
2. Czym jest naród?	112
2.1. Pojęcie „naród” – spory definicyjne	112
2.2. Skąd naród? Spory o genezę narodów	119
3. Nacjonalizm i patriotyzm	128
4. Podsumowanie	135

Rozdział V

Tożsamość narodowa – przegląd stanowisk badawczych	137
1. Wprowadzenie – o podmiotach tożsamości narodowej	137
2. Tożsamość narodowa – przegląd stanowisk badawczych	142
2.1. Tożsamość narodowa jednostki	142
2.2. Zbiorowa tożsamość narodowa	150
3. W stronę typologii stanowisk w badaniach nad tożsamością narodową	164
4. Podsumowanie	168

Rozdział VI

Tożsamość narodowa a pojęcia bliskoznaczne	169
1. Wprowadzenie	169
2. Tożsamość narodowa a charakter narodowy	170
3. Tożsamość narodowa a świadomość narodowa	175
4. Tożsamość narodowa a pamięć zbiorowa	179
5. Tożsamość narodowa a stereotypy i uprzedzenia narodowe	185
6. Tożsamość narodowa a tożsamość kulturowa	189
7. Tożsamość narodowa a tożsamość etniczna	193
8. Podsumowanie – o idei podobieństwa rodzinnego	199

Rozdział VII

Tożsamość narodowa w podejściu psychospołecznym	205
1. Wprowadzenie	205
2. Tożsamość narodowa (nacjonalizm) w perspektywie psychoanalizy Zygmunta Freuda	207
3. Tożsamość narodowa a osobowość autorytarna	210
3.1. Badania nad osobowością autorytarną – wprowadzenie	210
3.2. Tożsamość narodowa (nacjonalizm) a osobowość autorytarna w ujęciu Ericha Fromma	212
3.3. Nacjonalizm, tożsamość narodowa a osobowość autorytarna w ujęciu Theodora W. Adorna	217

4. Teoria rozwoju psychospołecznego Erika H. Eriksona	221
4.1. Rozwój indywidualny w świetle teorii rozwoju psychospołecznego	221
4.2. Tożsamość w ujęciu teorii rozwoju psychospołecznego	223
5. Badania nad tożsamością narodową w perspektywie teorii rozwoju psychospołecznego	231
6. Podsumowanie	235

Rozdział VIII

Tożsamość narodowa w podejściu tożsamości społecznej	237
---	------------

1. Wprowadzenie	237
2. Podejście tożsamości społecznej	238
2.1. Teoria tożsamości społecznej	238
2.2. Teoria autokategoryzacji	247
2.3. Teoria tożsamości osobistej i społecznej	250
3. Badania nad tożsamością narodową w podejściu tożsamości społecznej	254
4. Podsumowanie	267

Rozdział IX

Tożsamość narodowa w podejściu interakcyjnym	269
---	------------

1. Wprowadzenie	269
2. Interakcjonizm symboliczny – geneza i główne założenia	270
3. Interakcjonistyczne teorie tożsamości	274
3.1. Tożsamość a koncepcja-siebie	274
3.2. Tożsamości w perspektywie dramaturgicznej Ervinga Goffmana	276
3.3. Tożsamość w ujęciu Anselma L. Straussa	281
3.4. Teoria tożsamości-rola	284
3.5. Strukturalny interakcjonizm i rozwój teorii tożsamości	287
4. Badania nad tożsamością narodową w perspektywie interakcjonistycznej	292
5. Podsumowanie	300

Rozdział X

Tożsamość narodowa w podejściu kulturalistycznym	303
---	------------

1. Wprowadzenie	303
2. Tożsamość narodowa jednostki w podejściu kulturalistycznym	305
2.1. Identyfikacje narodowe w perspektywie kulturalistycznej Antoniny Kłoskowskiej	305
2.2. Identyfikacje narodowe na pograniczu	308
3. Zbiorowa tożsamość narodowa w podejściu kulturalistycznym	313
4. Podsumowanie	318

Rozdział XI**Tożsamość narodowa w podejściu „długiego trwania” narodów 321**

1. Wprowadzenie 321
2. Tożsamość narodowa w ujęciu perenialistycznym 323
 - 2.1. Naród, nacjonalizm i tożsamość narodowa w perspektywie perenialistycznej 323
 - 2.2. Badania nad charakterem narodowym jako przykład badań w perspektywie perenialistycznej 325
 - 2.3. „O tożsamości polskiej” 328
3. Tożsamość narodowa w ujęciu prymordialistycznym 330
 - 3.1. Podstawowe cechy ujęcia prymordialistycznego 330
 - 3.2. Tożsamość narodowa w świetle koncepcji naturalistycznych 332
4. Tożsamość narodowa w ujęciu etnosymbolicznym 335
 - 4.1. Korzenie i założenia etnosymbolizmu 335
 - 4.2. Tożsamość narodowa w ujęciu etnosymbolicznym 339
5. Ojczyzna, krajobraz, pamięć, tradycja... kultura narodowa – między trwaniem a konstruowaniem 342
6. Podsumowanie 347

Rozdział XII**Tożsamość narodowa w podejściu konstruktywistycznym 349**

1. Wprowadzenie 349
2. Podejście konstruktywistyczne – główne cechy 350
3. Konstruowanie tożsamości zbiorowej 354
4. Badania nad tożsamością narodową w podejściu konstruktywistycznym 358
 - 4.1. W poszukiwaniu granic symbolicznych 358
 - 4.2. Wynajdywanie tradycji 362
 - 4.3. Reprodukacja tożsamości w życiu codziennym 366
 - 4.4. Dyskursywne badania nad tożsamością narodową 372
5. Podsumowanie 384

Rozdział XIII**Tożsamość narodowa w podejściu opinii publicznej 387**

1. Wprowadzenie 387
2. Rozumienie tożsamości narodowej w podejściu opinii publicznej 389
3. Praktyka badań nad tożsamością narodową w podejściu opinii publicznej 393
 - 3.1. Polska tożsamość narodowa w świetle badań opinii publicznej 393
 - 3.2. Tożsamości narodowe w perspektywie badań międzynarodowych 400
4. Podsumowanie 403

Zakończenie 405

Bibliografia 409

Indeks osobowy 449